DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

14. april 2005 *

I sag C-519/03,

angående et traktatbrudssøgsmål i henhold til artikel 226 EF, anlagt den 12. december 2003,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved D. Martin, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Storhertugdømmet Luxembourg ved S. Schreiner, som befuldmægtiget, bistået af avocat H. Dupong,

sagsøgt,

* Processprog: fransk.

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af dommerne A. Borg Barthet (refererende dommer), som fungerende formand for Tredje Afdeling, og J.-P. Puissochet, S. von Bahr, U. Lõhmus og A. Ó Caoimh,

generaladvokat: A. Tizzano
justitssekretær: ekspeditionssekretær M.-F. Contet,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 24. november 2004,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 18. januar 2005,

afsagt følgende

Dom

1 Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber har i sin stævning nedlagt påstand om, at det fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til § 2, nr. 1, i rammeaftalen vedrørende forældreorlov (herefter

»rammeaftalen«), der er knyttet som bilag til Rådets direktiv 96/34/EF af 3. juni 1996 om den rammeaftale vedrørende forældreorlov, der er indgået af UNICE, CEEP og EFS (EFT L 145, s. 4), idet det har vedtaget artikel 7, stk. 2, og artikel 19, stk. 5, i lov af 12. februar 1999 om indførelse af en forældreorlov og en familieorlov (herefter »1999-loven«), som er indført i luxembourgsk ret ved artikel XXIV i lov af 12. februar 1999 om gennemførelse af den nationale handlingsplan til fremme af beskæftigelsen i 1998 (*Mémorial* A 1999, s. 190), som

— dels fastslår, at barselsorloven træder i stedet for forældreorloven

— dels fastsætter en dato, fra hvilken der kan bevilges en individuel ret til forældreorlov.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

2 Artikel 2, stk. 1, i direktiv 96/34 bestemmer, at medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme direktivet senest den 3. juni 1998.

3 Rammeaftalens § 2, nr. 1, er affattet som følger:

»I medfør af denne aftale, dog med forbehold af stk. 2, bevilges der arbejdstagere, mænd såvel som kvinder, individuel ret til forældreorlov i forbindelse med et barns fødsel eller i forbindelse med adoption af et barn, for at den pågældende kan passe dette barn i mindst tre måneder, indtil barnet har nået en nærmere fastsat alder, der kan være op til otte år, og som fastlægges af medlemsstaterne og/eller arbejdsmarkedets parter.«

De nationale bestemmelser

4 1999-lovens artikel 7, stk. 2, bestemmer:

»Såfremt graviditet eller fødsel/adoption af et barn indtræder under en forældreorlov, og den pågældende begivenhed giver ret til barsels- eller adoptionsorlov, træder den pågældende orlov i stedet for forældreorloven, der afsluttes.«

5 Samme lovs artikel 19, stk. 5, har følgende ordlyd:

»Bestemmelserne i kapitel 1 om forældreorlov kan gøres gældende af forældre til børn, der er født efter den 31. december 1998, eller børn, med hensyn til hvilke der efter nævnte dato er indledt en adoptionssag ved den kompetente ret.«

6 1999-lovens artikel 10, stk. 6, som affattet ved lov af 21. november 2002 om bl.a. ændring af lov af 12. februar 1999 om indførelse af en forældreorlov og en familieorlov (*Mémorial* A 2002, s. 3098, herefter »2002-loven«), fastsætter følgende:

»Den omstændighed, at den nationale myndighed for familieydelser har givet endeligt afslag på en ansøgning om tildeling af den i artikel 8 fastsatte ydelse, er ikke til hinder for, at arbejdsgiveren eventuelt giver forældreorlov under de betingelser, der er fastsat i direktiv 96/34 [...]«

Den administrative procedure

7 Ved åbningsskrivelse af 16. maj 2001 gav Kommissionen Storhertugdømmet Luxembourg meddelelse om, at den fandt, at 1999-lovens artikel 7, stk. 2, og artikel 19, stk. 5, ikke var i overensstemmelse med direktiv 96/34.

8 Den luxembourgske regering besvarede åbningsskrivelsen ved skrivelse af 26. juli 2001, hvori den bestred, at der forelå et traktatbrud som påstået.

9 Den 13. november 2002 fremsatte Kommissionen en begrundet udtalelse over for Storhertugdømmet Luxembourg, hvori den anførte, at 1999-loven stadig ikke var i overensstemmelse med fællesskabsretten, for så vidt det var bestemt, at barselsorloven trådte i stedet for forældreorloven, og at der var fastsat en dato, fra hvilken der

kunne bevilges en individuel ret til forældreorlov. I den begrundede udtalelse opfordrede Kommissionen den pågældende medlemsstat til at træffe de fornødne foranstaltninger for at efterkomme udtalelsen inden for en frist på to måneder efter dens meddelelse.

10 Den 19. maj 2003 underrettede de luxembourgske myndigheder Kommissionen om 2002-loven. Ifølge Kommissionens Juridiske Tjeneste havde den ikke modtaget underretningen på tidspunktet for indleveringen af denne stævning.

11 Kommissionen har under disse omstændigheder, hvor den ikke var i besiddelse af nogen oplysninger om, hvorvidt de omhandlede nationale bestemmelser var blevet bragt i overensstemmelse med direktiv 96/34, besluttet at anlægge denne sag.

Om traktatbruddet

Formaliteten

Parternes argumenter

12 Den luxembourgske regering har anført, at sagen ikke kan antages til realitetsbehandling, idet den har gjort gældende, at sagen er uden genstand, da Storhertugdømmet Luxembourg bragte det påståede traktatbrud til ophør ved de ændringer af 1999-loven, der blev indført ved 2002-loven, idet ændringerne blev foretaget inden udløbet af den frist på to måneder, der var fastsat i den begrundede udtalelse.

13 Regeringen har gjort gældende, at sagen heller ikke kan antages til realitetsbehandling som følge af den omstændighed, at Kommissionens stævning er baseret på et urigtigt grundlag, fordi stævningen ikke tager hensyn til det svar på den begrundede udtalelse, som Kommissionen havde modtaget, men som institutionens tjenestegrene havde forlagt.

14 I duplikken har Storhertugdømmet Luxembourg tilføjet, at den frist på to måneder, som den i den begrundede udtalelse havde fået til at bringe den nationale lovgivning i overensstemmelse med direktiv 96/34, ikke var en rimelig frist, da det var umuligt at foretage de af Kommissionen krævede lovændringer inden for så kort en tidsfrist.

15 Kommissionen har for det første beklaget, at det svar på den begrundede udtalelse, som Storhertugdømmet Luxembourg den 13. juni 2003 havde sendt til kommissær Anna Diamantopoulou, ikke var blevet oversendt til institutionens generalsekretariat, som kunne have videresendt det til Kommissionens Juridiske Tjeneste.

16 Kommissionen har dernæst henvist til Domstolens praksis, hvorefter spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et traktatbrud, skal vurderes på baggrund af forholdene i medlemsstaten, som de var ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse. Det følger af denne retspraksis, at Kommissionen har ret til at fastholde sagsanlægget i tilfælde af, at traktatbruddet først blev bragt til ophør efter udløbet af fristen i den begrundede udtalelse (jf. i denne retning dom af 12.9.2002, sag C-152/00, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 6973, præmis 15). En sådan ret består så meget desto mere, i tilfælde af at traktatbruddet ikke er blevet bragt til ophør efter udløbet af nævnte frist.

17 Kommissionen har endelig gjort gældende, at den omstændighed, at der ikke blev taget hensyn til de luxembourgske myndigheders svar på den begrundede udtalelse,

er uden betydning for, hvorvidt sagen kan antages til realitetsbehandling, og at retten til kontradiktion ikke herved er blevet tilsidesat (jf. i denne retning dom af 19.5.1998, sag C-3/96, Kommissionen mod Nederlandene, Sml. I, s. 3031, præmis 20).

Domstolens bemærkninger

18 Ifølge fast retspraksis skal spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et traktatbrud, vurderes på baggrund af forholdene i medlemsstaten, som de var ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse (jf. bl.a. dom af 4.7.2002, sag C-173/01, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 6129, præmis 7, og af 10.4.2003, sag C-114/02, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 3783, præmis 9).

19 Det følger ligeledes af fast praksis, at Kommissionen fortsat har retlig interesse i at anlægge sag i henhold til artikel 226 EF, selv når det påståede traktatbrud er bragt til ophør efter udløbet af den frist, der er fastsat i den begrundede udtalelse (jf. i denne retning dom af 21.6.1988, sag 283/86, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 3271, præmis 6).

20 Indledningsvis bemærkes, at spørgsmålet om, hvorvidt 2002-loven bragte det påståede traktatbrud til ophør inden udløbet af fristen i den begrundede udtalelse, og dernæst spørgsmålet om, hvorvidt sagen var blevet uden genstand, inden den blev anlagt, i det foreliggende tilfælde bør undersøges i forbindelse med bedømmelsen af, om sagsanlægget er begrundet.

21 Dernæst bemærkes, at Storhertugdømmet Luxembourg hverken kan støtte indsigelsen om, at sagen ikke kan antages til realitetsbehandling, på den omstændighed, at der ikke blev taget hensyn til dets svar på den begrundede udtalelse, eller på den omstændighed, at dets svar blev oversendt for sent til

Kommissionens generalsekretariat. Domstolen har nemlig allerede fastslået, at den omstændighed, at der ikke tages hensyn til svaret på den begrundede udtalelse, er uden betydning. Domstolen har således i præmis 20 i dommen i sagen Kommissionen mod Nederlandene fastslået, at selv om det lægges til grund, at retssagen er blevet anlagt ved en af Kommissionen indgivet stævning, hvori der ikke er taget hensyn til eventuelle nye faktiske eller retlige omstændigheder, som den berørte medlemsstat har nævnt i sit svar på den begrundede udtalelse, kan det ikke antages, at denne stats ret til kontradiktion er blevet tilsidesat.

22 Hvad endelig angår indsigelsen om, at den frist på to måneder, der over for Storhertugdømmet Luxembourg var blevet fastsat i den begrundede udtalelse, var utilstrækkelig, bemærkes, at dette anbringende for første gang er fremsat i duplikken og ikke støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne.

23 Denne indsigelse kan derfor ikke tages til følge.

24 Det følger heraf, at sagen skal antages til realitetsbehandling.

Realiteten

Det første klagepunkt

— Parternes argumenter

25 Kommissionen har i det første klagepunkt anført, at 1999-lovens artikel 7, stk. 2, hvorefter en ret til barselsorlov, der opstår under forældreorloven, træder i stedet for forældreorloven, som således afsluttes, er uforenelig med rammeaftalens § 2, nr. 1,

for så vidt som det i nævnte artikel 7, stk. 2, er bestemt, at forældreorloven skal afsluttes, når barselsorloven begynder, uden at kvinden har mulighed for at udskyde den del af orloven, som hun ikke har kunnet benytte sig af.

26 Ifølge Kommissionen er en forældreorlov ikke det samme som en barselsorlov, og den har et andet formål end barselsorloven. En kvinde, som påbegynder sin barselsorlov i løbet af sin forældreorlov, bør — når henses til den individuelle ret til en forældreorlov af mindst tre måneders varighed, der følger af rammeaftalens § 2, nr. 1 — have ret til at udskyde den del af forældreorloven, som hun som følge af barselsorloven ikke har kunnet tage.

27 Kommissionen har med støtte i princippet om forbud mod forskelsbehandling anført, at Storhertugdømmet Luxembourg, som har valgt at give forældre ret til seks måneders forældreorlov på fuld tid eller til tolv måneder på halv tid, følgelig er forpligtet til at give alle de personer, der henhører under det personelle anvendelsesområde for direktiv 96/34, ret til en forældreorlov af samme varighed og kan således ikke frit, uden at der foreligger nogen objektiv begrundelse herfor, behandle dem forskelligt.

28 Den luxembourgske regering har gjort gældende, at den anførte tilsidesættelse af rammeaftalen kun vil forekomme i meget sjældne tilfælde. Da 1999-lovens artikel 3, stk. 4, bestemmer, at en af forældrene skal tage forældreorloven umiddelbart efter barselsorloven, og da det i langt de fleste tilfælde vil være moderen, der tager denne orlov, kan det biologisk set ikke lade sig gøre, at denne får sin forældreorlov afbrudt af en barselsorlov i forbindelse med en anden graviditet.

29 Såfremt det derimod er faderen, der ansøger om forældreorlov efter udløbet af kvindens barselsorlov, har regeringen medgivet, at det ikke kan udelukkes, at der under den efterfølgende forældreorlov, som kvinden tager på et senere tidspunkt, vil kunne forekomme en graviditet og som følge heraf en barselsorlov, der kan bringe forældreorloven til ophør før tiden.

30 Storhertugdømmet Luxembourg har imidlertid gjort gældende, at det har bragt et eventuelt traktatbrud til ophør, idet det inden udløbet af fristen i den begrundede udtalelse vedtog 2002-loven, hvorved 1999-lovens artikel 10 fik en ny affattelse. Artikel 10, stk. 6, bestemmer nemlig følgende: »Den omstændighed, at den nationale myndighed for familieydelser har givet endeligt afslag på en ansøgning om tildeling af den i artikel 8 fastsatte ydelse, er ikke til hinder for, at arbejdsgiveren eventuelt giver forældreorlov under de betingelser, der er fastsat i direktiv 96/34 [...].«

— Domstolens bemærkninger

31 Arbejdstagere, mænd såvel som kvinder, har i henhold til rammeaftalens § 2, nr. 1, en individuel ret til forældreorlov af mindst tre måneders varighed.

32 Ifølge punkt 9 i rammeaftalens generelle betragtninger er forældreorlov ikke det samme som barselsorlov. Forældreorloven tildeles forældre, for at de kan passe deres børn. Orloven kan tages, indtil barnet har nået en nærmere fastsat alder, der kan være op til otte år. Barselsorloven har et andet formål. Den skal sikre beskyttelsen af kvindens fysiske tilstand og det særlige forhold mellem moderen og barnet i

perioden efter graviditeten og fødslen ved at undgå, at forholdet forstyrres ved, at moderen samtidig udøver sit erhvervsarbejde og derved udsættes for en dobbeltbelastning (jf. i denne retning dom af 29.11.2001, sag C-366/99, Griesmar, Sml. I, s. 9383, præmis 43).

33 Det følger heraf, at hver af forældrene har ret til en forældreorlov af mindst tre måneders varighed, og at orloven ikke kan forkortes, når den afbrydes af en anden orlov, der har et andet formål end forældreorloven, såsom en barselsorlov. Domstolen har allerede fastslået, at en orlov, der er foreskrevet i fællesskabsretten, ikke kan påvirke retten til at tage en anden orlov, der er sikret ved fællesskabsretten. Domstolen har således i dom af 18. marts 2004, Merino Gómez (sag C-342/01, Sml. I, s. 2605, præmis 41), fastslået, at den omstændighed, at der tages barselsorlov, ikke kan påvirke den pågældendes ret til den fulde årlige ferie.

34 Det må fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg ikke har sikret alle forældre en forældreorlov af mindst tre måneders varighed, idet det har stillet krav om, at forældreorloven skal ophøre på det tidspunkt, hvor den afbrydes af en barselsorlov eller en adoptionsorlov, uden at forælderen kan udskyde den del af forældreorloven, som denne ikke har kunnet benytte sig af. Denne medlemsstat har således tilsidesat sine forpligtelser i henhold til direktiv 96/34.

35 Den omstændighed, at der kun er en meget ringe sandsynlighed for, at en barselsorlov eller en adoptionsorlov kommer til at bringe en forældreorlov til ophør før tiden, ændrer ikke denne konklusion. En sådan omstændighed er uden betydning for, om der foreligger et traktatbrud, som påstået af Kommissionen, men har kun betydning for omfanget af traktatbruddet. I denne forbindelse har Domstolen i præmis 14 i dom af 27. november 1990, Kommissionen mod Italien (sag C-209/88, Sml. I, s. 4313), fastslået, at undladelsen af at opfylde en ved en fællesskabsretlig bestemmelse pålagt forpligtelse i og for sig udgør et traktatbrud, og at et anbringende om, at den manglende opfyldelse ikke har haft skadelige virkninger, er uden enhver relevans.

36 Det skal imidlertid undersøges, om de ændringer af 1999-loven, der blev gennemført ved 2002-loven, har bragt nævnte traktatbrud til ophør.

37 Ved disse ændringer blev affattelsen af 1999-lovens artikel 10 ændret, herunder bl.a. denne artikels stk. 6. Denne bestemmelse indrømmer imidlertid ikke en ret til forældreorlov, men fastslår udelukkende, at en sådan orlov vil kunne bevilges af en arbejdsgiver, idet afgørelsen af, om der kan gives orlov, er overladt til dennes frie skøn.

38 Det må derfor fastslås, at 1999-lovens artikel 10, stk. 6, ikke bringer det påståede traktatbrud — som er en følge af samme lovs artikel 7, stk. 2 — til ophør.

39 Kommissionens første klagepunkt til støtte for søgsmålet må herefter anses for begrundet.

Det andet klagepunkt

— Parternes argumenter

40 Kommissionen har anført, at 1999-lovens artikel 19, stk. 5, der bestemmer, at retten til forældreorlov kun gælder for forældre til børn, der er født efter den 31. december 1998, eller børn, for hvilke der efter nævnte dato er indledt en adoptionssag, er uforenelig med direktiv 96/34.

41 Kommissionen er af den opfattelse, at direktivet forpligter medlemsstaterne til at anerkende en ret til forældreorlov for forældre til alle mindreårige under en bestemt alder, der kan være op til otte år — og som Storhertugdømmet Luxembourg har fastsat til fem år — uanset om børnene er født før eller efter den 3. juni 1998, som er den dato, der er fastsat som frist for gennemførelsen af nævnte direktiv.

42 Kommissionen er af den opfattelse, at Storhertugdømmet Luxembourg — som ved gennemførelsen af direktiv 96/34 i sin nationale retsorden har stillet krav om, at barnet skal være født efter den 31. december 1998, eller at der skal være indledt en adoptionssag ved den kompetente ret efter denne dato — som betingelse for ret til forældreorlov har opstillet et yderligere krav, der ikke er berettiget i henhold til direktiv 96/34.

43 Den luxembourgske regering har for det første anført, at den begivenhed, der giver ret til forældreorlov, er et barns fødsel eller adoption, og at denne begivenhed, for at kunne begrunde en ret til forældreorlov, skal være indtrådt, efter at direktiv 96/34 er trådt i kraft i den pågældende medlemsstat.

44 Den luxembourgske regering har for det andet anført, at Kommissionens fortolkning indebærer, at direktiv 96/34 får tilbagevirkende kraft. Regeringen har henvist til Domstolens praksis, hvorefter fællesskabsforanstaltninger ikke finder anvendelse med tilbagevirkende kraft, medmindre det undtagelsesvis fremgår klart af foranstaltningens ordlyd, at fællesskabslovgiver tilsigtede en sådan virkning. Dette er ikke tilfældet i denne situation, da medlemsstaterne tværtimod havde forestillet sig, at bestemmelserne i direktivet gradvis skulle gennemføres i medlemsstaternes retssystemer.

45 Storhertugdømmet Luxembourg har desuden gjort gældende, at det ved ændringen af 1999-lovens artikel 10, stk. 6, har bragt det påståede traktatbrud til ophør.

— Domstolens bemærkninger

46 Det bemærkes, at rammeaftalens § 2, nr. 1, indrømmer arbejdstagere en individuel ret til forældreorlov, for at de kan passe deres barn, og at orloven kan tages, indtil barnet har nået en nærmere fastsat alder, der kan være op til otte år, og som fastlægges af medlemsstaterne. I henhold til den luxembourgske lovgivning kan orloven tages, indtil barnet er 5 år.

47 Det følger heraf, at retten til forældreorlov efter direktiv 96/34 indrømmes alle forældre, der har et barn under en bestemt alder. Når det i direktivet er fastsat, at der består en ret til forældreorlov i et bestemt tidsrum, nemlig indtil barnet har nået den alder, der er fastsat i den berørte medlemsstat, er det i den forbindelse uden betydning, om barnet er født før eller efter den frist, der er fastsat for direktivets gennemførelse. Retten til forældreorlov er ikke knyttet til fødslen eller adoptionen af barnet, idet disse begivenheder anses for omstændigheder, der giver ret til en sådan orlov fra det tidspunkt, hvor de indtræder. Det er korrekt, at der efter rammeaftalens ordlyd gives ret til forældreorlov »i forbindelse med et barns fødsel eller i forbindelse med adoption af et barn«, men en sådan formulering er blot udtryk for den omstændighed, at der kun bevilges forældreorlov på den betingelse, at et barn er født eller adopteret. Dette indebærer ikke, at barnets fødsel eller adoption skal have fundet sted efter datoen for direktivets ikrafttræden i den berørte medlemsstat for at kunne begrunde en ret til forældreorlov.

48 Storhertugdømmet Luxembourg, som har stillet krav om, at det barn, for hvilket forældrene kan få forældreorlov, skal være født efter den 31. december 1998, eller at der efter denne dato skal være indledt en adoptionssag med hensyn til barnet, har derved udelukket forældre til børn, der er født eller adopteret før denne dato, men som ikke på tidspunktet for 1999-lovens ikrafttræden var fyldt fem år, fra

muligheden for at benytte sig af denne ret. En sådan gennemførelse af direktiv 96/34 er uforenelig med direktivets formål, hvorefter forældre til børn, der endnu ikke har nået en bestemt alder, skal have ret til forældreorlov. Den pågældende medlemsstat har følgelig opstillet en yderligere betingelse for den i direktivet fastsatte ret til forældreorlov, hvilket ikke er berettiget i henhold til direktivet.

49 Som generaladvokaten med rette har anført i punkt 73 i forslaget til afgørelse, indebærer denne bedømmelse på ingen måde, at direktiv 96/34 tillægges tilbagevirkende kraft. Der er udelukkende tale om, at direktivet finder umiddelbar anvendelse på situationer, der er indtruffet inden dets ikrafttræden (jf. i denne retning dom af 29.1.2002, sag C-162/00, Pokrzeptowicz-Meyer, Sml. I, s. 1049, præmis 50).

50 Hvad angår Storhertugdømmet Luxembourgs argument om, at det har bragt traktatbruddet til ophør ved ændringen af 1999-lovens artikel 10, stk. 6, bemærkes, at denne bestemmelse ikke indrømmer en ret til forældreorlov, men udelukkende giver arbejdsgiveren mulighed for at tilbyde arbejdstageren en forældreorlov. Bestemmelsen bringer således ikke traktatbruddet til ophør.

51 Det følger af det foregående, at også Kommissionens andet klagepunkt til støtte for søgsmålet må anses for begrundet.

52 Det må herefter fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til direktiv 96/34/EF, idet det har bestemt, at en ret til barselsorlov eller adoptionsorlov, der opstår under forældreorloven, træder i stedet for forældreorloven, som således afsluttes, uden at forælderen kan udskyde den del af forældreorloven, som denne ikke har kunnet benytte sig af, og idet det har

begrænset retten til forældreorlov til forældre til børn, der er født efter den 31. december 1998, eller børn, med hensyn til hvilke der efter nævnte dato er indledt en adoptionssag.

Sagens omkostninger

53 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Storhertugdømmet Luxembourg tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Storhertugdømmet Luxembourg har tabt sagen, bør det pålægges det at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Tredje Afdeling):

1) **Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 96/34/EF af 3. juni 1996 om den rammeaftale vedrørende forældreorlov, der er indgået af UNICE, CEEP og EFS, idet det har bestemt, at en ret til barselsorlov eller adoptionsorlov, der opstår under forældreorloven, træder i stedet for forældreorloven, som således afsluttes, uden at forælderen kan udskyde den del af forældreorloven, som denne ikke har kunnet benytte sig af, og idet det har begrænset retten til forældreorlov til forældre til børn, der er født efter den 31. december 1998, eller børn, med hensyn til hvilke der efter nævnte dato er indledt en adoptionssag.**

2) **Storhertugdømmet Luxembourg betaler sagens omkostninger.**

Underskrifter